

□ 18. YẾN, TẠ, TẤN

A – MỤC TIÊU

Giúp HS :

- Bước đầu nhận biết về độ lớn của yến, tạ, tấn ; mối quan hệ giữa yến, tạ, tấn và ki-lô-gam.
- Biết chuyển đổi đơn vị đo khối lượng (chủ yếu từ đơn vị lớn hơn ra đơn vị bé).
- Biết thực hiện phép tính với các số đo khối lượng (trong phạm vi đã học).

B – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CHỦ YẾU

1. Giới thiệu đơn vị đo khối lượng yến, tạ, tấn

a) Giới thiệu đơn vị yến

- GV cho HS nêu lại các đơn vị đo khối lượng đã học : ki-lô-gam, gam.
- GV giới thiệu : "Để đo khối lượng các vật nặng hàng chục ki-lô-gam, người ta còn dùng đơn vị yến".

GV viết lên bảng $1 \text{ yến} = 10\text{kg}$.

Cho HS đọc. Nên hướng dẫn HS nêu lại theo cả hai chiều :

1 yến bằng 10 ki-lô-gam, 10 ki-lô-gam bằng 1 yến.

GV có thể hỏi HS, chẳng hạn : "Mua 2 yến gạo tức là mua bao nhiêu ki-lô-gam gạo ?" (20kg), "Có 10 ki-lô-gam khoai tức là có mấy yến khoai ?" (1 yến).

b) Giới thiệu đơn vị tạ, tấn : tương tự như trên.

Chú ý : GV có thể nêu một vài ví dụ cụ thể như : "Con voi nặng 2 tấn, con trâu nặng 3 tạ, con lợn nặng 6 yến,..." để HS bước đầu cảm nhận được về độ lớn của những đơn vị đo khối lượng này.

2. Thực hành

Bài 1 : GV cho HS nêu yêu cầu của bài rồi tự làm bài. GV có thể hướng dẫn HS đọc kĩ từng phần, lựa chọn số đo khối lượng thích hợp (trong ba số đo khối lượng đã cho sẵn) để viết vào chỗ chấm.

Khi chữa bài, GV nên yêu cầu HS nêu bài làm của mình một cách đầy đủ, chẳng hạn như : "Con bò cân nặng 2 tạ".

Lưu ý : Bài này giúp HS bước đầu tập ước lượng khối lượng của một số con vật trong thực tế ở mức độ đơn giản.

Bài 2 : GV có thể hướng dẫn HS làm chung một câu, chẳng hạn :

$$5 \text{ yến} = \dots \text{ kg}$$

(Trước hết, cho HS nêu lại quan hệ giữa yến và ki-lô-gam : $1 \text{ yến} = 10\text{kg}$, từ đó nhằm được $5 \text{ yến} = 1 \text{ yến} \times 5$

$$= 10\text{kg} \times 5$$

$$= 50\text{kg}$$

Vậy : $5 \text{ yến} = 50\text{kg}$)

Sau đó cho HS làm lần lượt các phần a), b), c) rồi chữa bài. Trong mỗi phần yêu cầu HS làm bài theo từng cột. Chú ý rằng, cột thứ nhất trong mỗi phần a), b), c) nhằm giúp HS củng cố lại mối quan hệ giữa các đơn vị đo khối lượng vừa học theo cả hai chiều.

Đối với dạng bài : $5 \text{ yến } 3\text{kg} = \dots \text{ kg}$, có thể hướng dẫn HS làm như sau :
 $5 \text{ yến } 3\text{kg} = 50\text{kg} + 3\text{kg} = 53\text{kg}$.

Lưu ý HS chỉ viết kết quả cuối cùng (53) vào chỗ chấm, không trình bày bước tính trung gian trong vở.

Bài 3 : Cho HS làm bài rồi chữa bài.

Lưu ý HS nhớ viết tên đơn vị trong kết quả tính.

Bài 4 : HS tự đọc bài toán rồi làm bài và chữa bài. Lưu ý HS, để giải bài toán này trước hết phải đổi : $3 \text{ tấn} = 30 \text{ tạ}$.

Bài giải

$$3 \text{ tấn} = 30 \text{ tạ}$$

Chuyến sau xe đó chở được số muối là :

$$30 + 3 = 33 \text{ (tạ)}$$

Số muối cả hai chuyến xe đó chở được là :

$$30 + 33 = 63 \text{ (tạ)}$$

Đáp số : 63 tạ muối.